

S 211/03-4318/03

V Brně dne 28. listopadu 2003

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 211/03, zahájeném dne 29. října 2003 podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, a § 15 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v souladu s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, na návrh účastníka řízení, jímž je společnost FRANFINANCE CONSUMER CREDIT, s.r.o., se sídlem Tábořská 940/31, Praha 4, IČ: 26764652, ve správním řízení zastoupená Mgr. Jitkou Otmarovou, advokátkou, se sídlem Krakovská 9, Praha 1, ve věci povolení spojení soutěžitelů ve smyslu ustanovení § 12 a násl. zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, vydává toto

r o z h o d n u t í :

Spojení soutěžitelů FRANFINANCE CONSUMER CREDIT, s.r.o., se sídlem Tábořská 940/31, Praha 4, IČ: 26764652 a ESSOX LEASING a.s., se sídlem Senovážné nám. 7, České Budějovice, IČ: 25159909, k němuž má dojít podle § 12 odst. 3 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, na základě Smlouvy o koupi akcií, uzavřené dne 27. října 2003 mezi společnostmi J.K.-LACHIM, spol. s r.o., se sídlem Hořovského 142/20, Praha 6, IČ: 65412567, a fyzickými osobami Ing. Františkem Loškem, bytem Srubec 351, České Budějovice, Ing. Zdeňkem Daňhou, bytem Srubec 350, České Budějovice, Ing. Vlastimilem Petřů, bytem Srubec 370, České Budějovice, a Ing. Miroslavem Dvořákem, bytem Roudné 167, České Budějovice, jako prodávajícími, a společností FRANFINANCE CONSUMER CREDIT, s.r.o., jako kupujícími, v jejímž důsledku má společnost FRANFINANCE CONSUMER CREDIT, s.r.o. získat akcie představující 100% podíl na základním kapitálu společnosti ESSOX LEASING a.s. a tím i možnost tuto společnost přímo kontrolovat, se v souladu s ustanovením § 16 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže,

p o v o l u j e .

O d ů v o d n ě n í

Při posuzování spojení soutěžitelů Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) vycházel zejména z návrhu na povolení spojení, dotazníku k povolení spojení, výpisů z obchodního rejstříku, listiny zakládající spojení, Výroční zprávy Asociace leasingových společností ČR a dalších všeobecně známých skutečností týkajících se spojujících se soutěžitelů a situace na relevantních trzích.

Skutečnost, že se Úřad spojením zabývá, byla zveřejněna v Obchodním věstníku č. 45/2003 ze dne 12. listopadu 2003. Ve stanovené lhůtě 5 dnů pro podání případných připomínek, ani později, Úřad žádnou námitku proti uvedenému spojení soutěžitelů neobdržel.

1. NOTIFIKAČNÍ PODMÍNKY

K navrhované transakci má dojít na základě Smlouvy o koupi akcií (dále jen „Smlouva“), kterou uzavřela společnost J.K.-LACHIM, spol. s r.o., se sídlem Hořovského 142/20, Praha 6, IČ: 65412567 (dále jen „J.K.-LACHIM“), a fyzické osoby Ing. František Lošek, bytem Srubec 351, České Budějovice, Ing. Zdeněk Daňha, bytem Srubec 350, České Budějovice, Ing. Vlastimil Petru, bytem Srubec 370, České Budějovice, a Ing. Miroslav Dvořák, bytem Roudné 167, České Budějovice, jako prodávající, a společnost FRANFINANCE CONSUMER CREDIT, s.r.o., se sídlem Tábořská 940/31, Praha 4, IČ: 26764652 (dále jen „FCC“), jako kupující. V důsledku této Smlouvy nabude společnost FCC akcie představující 100% podíl na základním kapitálu společnosti ESSOX LEASING a.s., se sídlem Senovážné nám. 7, České Budějovice, IČ: 25159909 (dále jen „ESSOX“).

Navrhovaná transakce je spojením soutěžitelů ve smyslu § 12 odst. 3 písm. a) zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (dále jen „zákon“), neboť společnost FCC získá možnost kontrolovat soutěžní chování jiného soutěžitele, v tomto případě společnosti ESSOX. Podle uvedeného ustanovení zákona se za spojení soutěžitelů považují situace, kdy jeden nebo více podnikatelů získá možnost přímo nebo nepřímo kontrolovat jiný podnik nabytím účastnických cenných papírů, obchodních nebo členských podílů.

V dalším se Úřad zabýval otázkou, zda navrhované spojení splňuje také druhé notifikační kritérium stanovené v § 13 zákona. Vzhledem k tomu, že celkový celosvětový čistý obrat spojujících se soutěžitelů, vypočtený dle ustanovení § 14 zákona, byl v posledním účetním období vyšší než 5 miliard Kč a podmínka ustanovení § 13 písm. a) zákona je tedy splněna, navrhované spojení soutěžitelů podléhá povolení Úřadu.

2. CHARAKTERISTIKA SPOJUJÍCÍCH SE SOUTĚŽITELŮ

Společnost **ESSOX** je českou společností, jejíž akcie jsou v současné době ve vlastnictví čtyř výše uvedených fyzických osob (80% akciový podíl) a společnosti J.K. LACHIM (20% akciový podíl). Akcionářská práva všech akcionářů společnosti ESSOX však vykonává společnost M.I.C.B., a.s., se sídlem Kněžskodvorská 2277/26, České Budějovice, IČ: 62525182 (dále jen „M.I.C.B.“). Společnost ESSOX působí pouze v České republice a zabývá se především poskytováním finančních služeb, a to spotřebitelských úvěrů fyzickým osobám a poskytováním finančního leasingu. Společnost ESSOX nekontroluje žádnou další společnost.

Společnost **M.I.C.B.** poskytuje ekonomické služby v rámci České republiky a kromě společnosti ESSOX dále kontroluje společnosti ADACO a.s. (strojírenská výroba), FOSTRON a.s. (strojírenská výroba), IT SYSTEMS a.s. (poskytování softwaru), MOTOR

JIKOV, a.s. (strojírenská výroba), MOTOR JIKOV Slévárna litiny a.s. (výroba odlitků), MOTOR JIKOV Tlaková slévárna (výroba odlitků) a UNI CZ a.s. (strojírenská výroba).

Společnost FCC je českou obchodní společností založenou za účelem zahájení činnosti v rámci České republiky v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů domácnostem. Společnost FCC není v současné době aktivní a nekontroluje žádné další společnosti. Společnost FCC je v současné době 100% dceřinou společností společnosti Komerční banka¹, a.s., se sídlem Na Příkopě 33, č.p. 969, Praha 1, IČ: 45317054 (dále jen „KB“).

Společnost KB je kontrolována francouzskou společností Sociétés Générale SA, se sídlem 29, boulevard Haussmann, Paříž, Francouzská republika (dále jen „SG“), která vlastní 60,35% podíl na základním kapitálu společnosti KB. Společnost SG stojí v čele nadnárodní skupiny společností Sociétés Générale (dále jen „skupina SG“) a není kontrolována žádnou třetí osobou. Její akcie jsou v držení zejména drobných akcionářů a zaměstnanců společnosti.

V rámci České republiky působí ze skupiny SG ve spojení dotčené oblasti (tzn. oblasti, v níž je rovněž aktivní společnost ESSOX) následující společnosti:

- Komerční banka, a.s. – bankovní a finanční služby (poskytování úvěrů)
- ALD Automotive s.r.o. – leasingové služby se zaměřením na velké zákazníky a flotilový leasing (financování celých parků vozidel)
- FRANFINANCE Czech Republic s.r.o. – leasing strojů, technologií a zařízení pro podnikatele, financování dopravní techniky a hardwarových celků

3. DOPADY SPOJENÍ

Pro posouzení dopadů předmětného spojení v České republice Úřad nejdříve vymezuje relevantní trh, který je spojením dotčen, a následně posuzuje, zda navrhovaným spojením vznikne nebo bude posíleno dominantní postavení spojujících se soutěžitelů na takovém trhu, které by mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže.

Při vymezování relevantních trhů v jednotlivých případech spojení, k nimž dochází dle § 12 odst. 3 zákona, se Úřad zaměřuje na činnosti, které na území České republiky provozuje soutěžitel, nad nímž je v důsledku spojení získávána kontrola, a z nich pak zejména na ty, které se zároveň překrývají s činnostmi navrhovatele. V tomto případě je kontrola získávána nad společností ESSOX, přičemž nabývající společností je společnost FCC, kontrolována společností KB, ze skupiny SG.

Společnost ESSOX je nebankovní finanční institucí poskytující v rámci České republiky služby dluhového financování poptávky, zejména poptávky spotřebitelské. Působí především v oblasti financování pořízení spotřebního zboží, tj. poskytování spotřebitelských úvěrů a finančního leasingu, a to zejména na spotřební zboží, nová a ojetá vozidla a technologická zařízení. V poslední době se společnost ESSOX zaměřuje zejména na finanční leasing ojetých osobních automobilů a na financování pořízení spotřebního zboží, přičemž poskytuje služby především fyzickým osobám a leasing zboží pro podnikatele postupně omezuje.

V oblasti, kde působí nabývaná společnost ESSOX, lze rozlišovat dvě hlavní kategorie dluhového financování²:

- a) **spotřebitelský úvěr** – jde o půjčku peněžních prostředků na základě smlouvy o úvěru fyzickým osobám na financování nepodnikatelských potřeb. Spotřebitelské úvěry lze dále dělit na krátkodobé až dlouhodobé, neúčelové či účelové (vázané – např. nemovitosti),

¹ viz rozhodnutí Úřadu č.j. S 160/03-3428/03

² viz členění v rámci Výroční zprávy ALS ČR

poskytnuté bankovní či nebankovní institucí atd. Existují i různé formy způsobu poskytnutí finančních prostředků, přičemž nejrozšířenější jsou např. debetní zůstatky na běžných a kontokorentních účtech či úvěrové karty (princip revolvingového úvěru). Splátkový prodej, kdy je mezi spotřebitelem a financující společností, příp. prodejcem, uzavírána kupní smlouva, tvoří samostatnou kategorii a nebývá zahrnován do spotřebitelských úvěrů; a

- b) **leasing** – obecně je charakterizován jako smlouva o pronájmu výrobních prostředků nebo výrobků dlouhodobé spotřeby na určité období za dohodnuté částky. Jde o formu podnikání uplatňovanou zejména u předmětů dlouhodobé spotřeby, ale i ve službách, realizovanou bankovními ústavy nebo specializovanými firmami. Leasing lze dále členit např. na finanční a operativní (operativní leasing slouží k užívání věci, která po skončení leasingové smlouvy nepřechází do vlastnictví nájemce jako tomu je v případě finančního leasingu), příp. zpětný (prodej věci leasingové společnosti a jeho zpětný odkup), leasing movitých věcí (vozidel, strojů, výpočetní techniky apod.) nebo leasing nemovitostí atd.

Pro účely tohoto rozhodnutí není nutné rozlišovat mezi leasingem operativním a finančním a obě formy lze, i v souladu s předchozí rozhodovací praxí Úřadu³, zahrnovat do jednoho samostatného trhu. Toto vymezení relevantního trhu širším způsobem přichází v úvahu mimo jiné proto, že neexistují vážné překážky, pro které by soutěžitelé nemohli poskytovat oba uvedené druhy leasingu současně, k čemuž i dochází.

Podstatný rozdíl je však mezi poskytováním leasingu movitých věcí a nemovitostí⁴ (představuje jen 10 % všech leasingových operací v ČR), kdy předmět leasingu je značně odlišný. Jak již bylo uvedeno výše, žádný ze spojujících se soutěžitelů v oblasti leasingu nemovitostí nepůsobí. K horizontálnímu překrytí činností všech spojujících se soutěžitelů tak dochází jen na trhu poskytování spotřebitelských úvěrů fyzickým osobám a na trhu leasingu movitých věcí.

Na základě posouzení činností spojujících se soutěžitelů a rovněž s ohledem na výše uvedené vymezil Úřad věcně relevantní trhy pro účely tohoto rozhodnutí jako (i) **trh poskytování spotřebitelských úvěrů fyzickým osobám** a (ii) **trh poskytování leasingu movitých věcí**.

Z hlediska geografického se jedná o relevantní trhy vymezené **celým územím České republiky**.

Společnost ESSOX je aktivní na obou vymezených relevantních trzích, přičemž podílů na nich v ani jednom případě nepřesahuje 1 %.

Naopak společnost FCC vzhledem k faktu, že není v současné době aktivní, na výše vymezených trzích nepůsobí. Společnost FCC je však kontrolována skupinou SG, která působí na relevantních trzích v České republice prostřednictvím svých dalších dceřiných společností.

Konkrétně na trhu poskytování spotřebitelských úvěrů fyzickým osobám je přítomna společnost KB, která poskytuje mj. úvěry fyzickým osobám (účelové i neúčelové, včetně hypotečních úvěrů). Její tržní podíl na relevantním trhu poskytování spotřebitelských úvěrů fyzickým osobám nepřesahuje 15 %.

Na relevantním trhu poskytování finančního leasingu movitých věcí jsou ze skupiny SG přítomny společnosti ALD Automotive s.r.o. a FRANFINANCE Czech republic s.r.o. Společné podíly obou společností nepřevyšují dohromady 10 %. V rámci takto vymezeného

³ S 54/01, S 107/03

⁴ viz členění Asociace leasingových společností ČR

trhu je navíc každá z těchto společností zaměřena na poskytování speciálních leasingových služeb podnikatelské sféře na základě individuálního přístupu. V případě společnosti ALD Automotive s.r.o. se jedná o finančně náročný leasing na financování a provoz celých vozových parků a v případě společnosti FRANFINANCE Czech republic s.r.o. o poskytování individuálních řešení leasingu technologií, větších hardwarových celků apod. se stanovenou minimální pořizovací cenou. Obě tyto společnosti tedy sice působí na trhu finančního leasingu movitých věcí, ale okruh jejich zákazníků je zřetelně odlišný od okruhu potenciálních zákazníků společnosti ESSOX, která se primárně zaměřuje na poskytování leasingu spotřebitelům na základě jednotných (formulářových) smluv a bez omezení minimální hodnoty předmětu leasingu.

Z výše uvedeného vyplývá, že podíly na věcně vymezených relevantních trzích nepřesáhnou po uskutečnění předmětného spojení v ani jednom případě 15 %.

Ze šetření Úřadu týkajícího se obecné situace na vymezených relevantních trzích vyplynulo následující. Dluhové financování v České republice zatím nedosahuje podílu běžného v ekonomicky vyspělých zemích eurozóny, a lze proto očekávat, i vzhledem k dynamice růstu míry zadlužení domácností v České republice či nadcházejícímu vstupu do EU, pokračující rostoucí trend v rámci těchto trhů. Na trzích dluhového financování pokračuje pozvolná koncentrace, přičemž prvních pět největších společností pokrývá 51,4 % a prvních deset 77 % celkového trhu.

Relevantní trh poskytování leasingu movitých věcí lze označit za trh vyzářlý a konkurenceschopný, se stabilním růstem. Hlavními konkurenty spojujících se soutěžitelů v této oblasti jsou silné společnosti např. ČSOB Leasing, a.s., CAC Leasing, a.s. či ŠkoFIN s.r.o.

Naproti tomu, relevantní trh poskytování spotřebitelských úvěrů fyzickým osobám doznává zřetelných změn a to jak na straně poptávky (neustálý růst poptávky po dluhovém financování), tak i nabídky (stále se rozšiřující nabídka produktů zejména ze strany nebankovních subjektů), a má proto silný růstový potenciál (jedná se o nejdynamičtější finanční službu). I na tomto trhu působí silné společnosti představující hlavní konkurenty např. GE Capital Multiservis, a.s., CETELEM ČR, a.s. či Home Credit Finance a.s.

Vstupu na relevantní trhy nebrání žádné neobvyklé nebo nestandardní překážky, nicméně podnikání v oboru vyžaduje značné know-how (pro marketing, řízení rizik, lidské zdroje apod.) i počítačové vybavení. Mezi hlavní faktory ovlivňující poptávku po nabízených produktech patří samozřejmě jejich cena (úroková sazba, poplatky atd.) a rovněž i dostupnost nabízených služeb (rychlost vyřízení, formality apod.)

Zejména s ohledem na silné konkurenční prostředí na relevantních trzích, nízké bariéry vstupu nových soutěžitelů na trh a nízké tržní podíly spojujících se soutěžitelů, dospěl Úřad k závěru, že v důsledku předmětného spojení nedojde ke zvýšení tržní síly spojením vzniklého subjektu natolik, aby mu toto umožňovala chovat se ve značné míře nezávisle na jiných soutěžitelích nebo spotřebitelích, a tudíž nedojde ke vzniku nebo posílení dominantního postavení spojujících se soutěžitelů nebo některého z nich, které by mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže v České republice.

Pro naplnění podmínek, uvedených v § 16 odst. 2 věta třetí zákona o ochraně hospodářské soutěže, Úřad rozhodl o povolení navrhovaného spojení soutěžitelů, a ve stanovené lhůtě toto rozhodnutí vydává.

Poučení o opravném prostředku

Ve smyslu ustanovení § 61 zákona č. 71/1967 Sb. o správním řízení (správní řád), lze proti tomuto rozhodnutí podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad председови Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – odboru fúzí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Vladimír Stankov, CSc.
vrchní ředitel

Rozhodnutí obdrží:

Mgr. Jitka Otmarová, advokátka
Krakovská 9
110 00 Praha 1

Právní moc: 28. 11. 2003